

Handläggare: Björn Johansson
Telefon: 08 508 33 818

Till
Utbildningsnämnden
2009-08-20

Ta klass - Yrkesdansarutredningen (SOU 2009:27)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 2009-400/1522

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande

1. Utbildningsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remiss om ”Ta klass – Yrkesdansarutredningen”, SOU 2009:27
2. Omedelbar justering

Thomas Persson
Direktör

Marie- Louise Hammer-Åberg
Gymnasiechef

Håkan Edman
Grundskolechef

Sammanfattning

Utredaren föreslår att den dansarutbildning, Svenska Balettskolan, som för närvarande finns i Göteborg, Piteå och Stockholm med respektive kommun som huvudman och som delvis finansieras med ett särskilt statsbidrag, överförs till en ny statlig myndighet, Dansarskolan. Myndigheten ska, under en styrelse ledas av en generaldirektör. Skolan ska ledas av en rektor och, vad avser själva dansarutbildningen, ledas av en balettskolechef. Bakgrunden till den nya dansarutbildningen är den bristande kvaliteten på den nuvarande utbildningen inom Svenska Balettskolan. Dansarutbildningen på grundskolenivå och på gymnasienivå ska ingå i det offentliga skolväsendet och föreslås utgöra en ny

skolform, dansarskolan. Genom detta förslag kan de särskilda villkor som måste föreligga när det gäller dansarutbildning uppfyllas. Det gäller bl.a. läsårets längd, behörighet/urval och anställningsvillkor för danslärare inom dansarskolan. Grunden för antagningen till dansarskolan ska vara en bedömning av den sökandes förmåga, färdighet, fysiska lämplighet, konstnärlighet, motivation och utvecklingspotential i dans. De sökande måste ha en godkänd hälsoundersökning och uppdansning ska vara ett avgörande inslag vid urvalet mellan de sökande.

Utbildningen dimensioneras för 66 elever på gymnasienivå och 280 på grundskolenivå. Den förläggs till Göteborg (4-9), Piteå (7-9) och Stockholm(4-9 samt utbildning på gymnasienivå, yrkesdansarutbildning). Den utbildning på grundskolenivå som finns i Malmö avvecklas. Den nya dimensioneringen innebär att elevplatserna på gymnasial nivå minskar med en tredjedel och ett oförändrat antal elevplatser på grundskolenivå om man bortser från de elevplatser som avvecklas i Malmö. För att bredda rekryteringen till dansarutbildningen föreslås ett system med av dansarskolan godkända kommunala och privata dansskolor för mellanstadiebarn inrättas.

Dansarutbildningen på både grundskole- och gymnasienivå ska nivåmässigt motsvara utbildningen inom grundskolan, respektive gymnasieskolan. Dansareleverna ska få samma behörighet när det gäller gymnasieskolan och högskolan som eleverna inom grund- och gymnasieskolan. Dansarutbildningen på gymnasial nivå får en stark koppling till branschens yrkesliv med ett avslutande tredje år som huvudsakligen är arbetsplatsförlagt. Yrkesdansarutbildningen ska vara en sammanhållen utbildning med möjlighet för eleverna att under slutet av utbildningen specialisera sig mot klassisk balett eller modern dans. Yrkesdansarutbildningen på gymnasial nivå leder till en yrkesdansarexamen. Läsåret föreslås omfatta högst 240 dagar.

Danslärare kan anställas under högst 2 gånger 5 år och skolan ska sträva efter att engagera danslärare som fortfarande arbetar inom professionen. Detta ska ske genom kortare visstidsanställningar och deltidsanställningar.

För dansarutbildningen i Stockholm ska ett elevhem med 70 elevplatser inrättas. Elevhemmet är till för elever i år 7-9 och för elever på gymnasial nivå. För elever på grundskolenivå föreslås en avgift om 1 400 kronor per månad för livsmedelskostnader. För elever på gymnasial nivå föreslås en avgift om 2 500 kr per månad för livsmedel och boendekostnader. Nuvarande dansarutbildning (exklusive Malmö) har en budget om ca 80 mnkr varav staten betalar ca 19 mnkr i ett särskilt statsbidrag.

Den nya dansarutbildningen, som helt ska finansieras av staten, föreslås få en budget om drygt 86 mnkr. Förslaget innebär en resursförstärkning bl.a. i syfte att öka möjligheterna till individualisering. Kostnaderna för det föreslagna elevhemmet innebär dock samtidigt en ny kostnad.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till de förslag utredaren lagt. På följande punkter har dock förvaltningen en avvikande uppfattning eller anser att frågan behöver utredas ytterligare.

Den nuvarande uppdelningen av dansarutbildningen på gymnasial nivå i två inriktningar klassisk balett och modern dans föreslås upphöra och istället ska utbildningen vara sammanhållen med individuell specialisering på slutet av utbildningen. I utredningen behandlas inte närmare på vilka grunder en individualisering/specialisering ska ske eller hur kursplanerna kan komma att skilja sig åt. Förvaltningen tillstyrker en mer sammanhållen utbildning men anser samtidigt att specialisering bör ske tidigare. Frågan bör belysas ytterligare.

Ett problem i utredningen är att när det gäller behörighet till yrkesdansarutbildningen och vilken behörighet till högskolan en yrkesdansarexamen ska ge, utgår utredaren från nu gällande behörighetsregler till gymnasieskolan och nu gällande förhållande att alla nationella och specialutformade gymnasieprogram ger grundläggande högskolebehörighet. Enligt den proposition om en ny gymnasieskola som föreligger kommer behörighetskraven att skärpas och eleverna med den föreslagna yrkesexamen kommer inte utan ett eget val att erhålla grundläggande högskolebehörighet. Dessutom föreslås även kraven för grundläggande högskolebehörighet att skärpas. Förvaltningen förutsätter att dansarutbildningen på grundskolenivå får en sådan utformning att eleverna uppnår behörighet både till yrkesprogram och högskoleförberedande program. När det gäller den gymnasiala dansarutbildningen tolkar förvaltningen utredarens förslag som att yrkesdansarexamen motsvarar en yrkesexamen inom gymnasieskolan vad gäller grundläggande högskolebehörighet och krav på godkänt i vissa karaktärsämnen. Det innebär att eleverna inom yrkesdansarutbildningen har samma rättighet som elever inom de kommande yrkesprogrammen att även erhålla grundläggande högskolebehörighet.

Utredaren föreslår när det gäller år 4-6 och 7-9 så ska uppdansning utgöra ett slutligt, avgörande urvalsinstrument. Förvaltningen anser att detta även bör gälla urvalet av elever till yrkesdansarutbildningen. Utredaren föreslår här att betyg och uppdansning ska utgöra urvalsinstrument utan att klargöra förhållandet dem emellan, d.v.s. respektive kriteriums vikt.

När det gäller det sista, huvudsakligen arbetsplatsförlagda tredje året, inom yrkesdansarutredningen föreslår utredaren att vissa elever kan komma att erbjudas skolförlagd utbildning som ett alternativ. Förvaltningen menar att utgångspunkten måste vara att alla elever som kommit fram till år tre inom yrkesdansarutbildningen ska genomföra det sista året huvudsakligen som arbetsplatsförlagt lärande. Omfattningen av det arbetsplatsförlagda lärandet bör regleras och undantag endast medges utifrån särskilda eller synnerliga skäl. Denna reglering kan utformas analogt med den som kommer att gälla för yrkesutbildning inom gymnasieskolan.

Danslärarna inom Dansarskolan föreslås kunna anställas med tidsbegränsning, högst 2 gånger 5 år. Samtidigt beskriver utredaren en fast kärna av skolledning och en mindre grupp danslärare. Förvaltningen föreslår att regelverket utformas så att det i denna beständiga kärna även kan finnas danslärare som är fast anställda utan tidsbegränsning.

Elevplatserna på grundskolenivå föreslås vara 280. Elevplatserna på den dansarutbildning i Malmö som avvecklas försvinner. Förvaltningen föreslår att ett alternativ som bör övervägas är att dansarutbildningen i Piteå som endast omfattar år 7-9 kompletteras med elevplatser omfattande år 4-6.

De elever som inom yrkesdansarutbildningen kommer att bo på det föreslagna elevhemmet kommer att få betala 2 500 kronor per månad för livsmedel och boende. Förvaltningen föreslår att dessa elever, i likhet med eleverna på grundskolenivå, endast ska betala 1 400 kronor i månaden för livsmedel. Boendekostnaderna innebär, till skillnad från livsmedelskostnaderna inga minskade kostnader för föräldrarna när eleverna bor på elevhem. En avgift om 2 500 kronor per månad för yrkesdansareleverna kan innebära att utbildningens tillgänglighet för vissa elever uteblir.

När det gäller kostnader och finansiering av Dansarskolan är det svårt att ta ställning till de beräkningar som finns i utredningen då förvaltningen inte har tillgång till något underlag. När det gäller uppstarts-, hyres- och driftskostnader för elevhemmet i Stockholm redovisas dessa inte närmare i utredningen. Förvaltningen anser att detta bör utredas närmare för att säkra en realistisk budget för denna del av verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen.

Bakgrund

Utbildningsnämnden har av Kommunstyrelsen fått yttra sig över den särskilda utredaren Anders Franzéns förslag till en ny yrkesdansarutbildning; ”Ta klass – Yrkesdansarutredningen”, SOU 2009:27.

Utredaren har haft i uppdrag att utreda förutsättningarna för att en svensk yrkesdansarutbildning med inriktning på klassisk dans, som håller hög internationell klass och som leder till anställningsbarhet, ska kunna bedrivas. Utredaren skulle särskilt beakta behovet av kontinuitet från den förberedande dansutbildningen i grundskolan till yrkesdansarutbildningen inom gymnasieskolan.

Enligt nuvarande ordning får barn påbörja en riksrekryterande förberedande dansutbildning inom den kommunala grundskolan i tre kommuner (Stockholm, Göteborg och Malmö) från årskurs 4 och i en kommun (Piteå) från årskurs 7. Stockholm har 115 platser, Göteborg 115, Malmö 50 och Piteå 50. Malmö har beslutat att successivt avveckla sin förberedande dansarutbildning.

Inom gymnasieskolan bedrivs en riksrekryterande yrkesdansarutbildning i form av ett specialutformat program vid Riddarfjärdens gymnasium/Kungliga Svenska balettskolan i Stockholms stad. Denna utbildning har två inriktningar klassisk balett och modern dans. Utbildningen är landets enda yrkesutbildningen inom gymnasieskolan för klassiska dansare på en professionell nivå. Stockholm tar in ca 30 elever varje år.

Vid Angeredsgymnasiet i Göteborg bedrivs ett icke riksrekryterande specialutformat program, även det med inriktningarna klassisk balett och modern dans. Strömbackaskolan i Piteå kommun har ett specialutformat ej riksrekryterande program för yrkesdans.

Den förberedande dansutbildningen i Stockholm, Göteborg, Malmö och Piteå samt yrkesdansarutbildningen i Stockholm erhåller särskilda statsbidrag.

Utredaren beskriver ett antal problem som finns inom dansarutbildningen.

- Dansarutbildningen är nu en kommunal angelägenhet vilket innebär att de förberedande dansutbildningarna inom grundskolan har olika ekonomiska och praktiska förutsättningar.
- Systemet med individuell skolpeng medför problem, särskilt för yrkesdansarutbildningen i Stockholm. Systemet medför att elever som egentligen inte har de förutsättningar som krävs, ändå tas in för att fylla klasserna och därmed erhålla maximal skolpeng. Nivåskillnaderna blir då för stora och de bästa dansarna kan inte utvecklas utifrån sina förutsättningar.
- Dansarutbildningens mål är oklart. Man måste bestämma sig för om det ska vara en utbildning för amatörverksamhet eller en utbildning för yrkesdansare på elitnivå i klass med sina internationella motsvarigheter. Ska det sistnämnda gälla, d.v.s. en elitutbildning, är förutsättningen att det sker en gallring längs vägen men att den som gallras ut också måste tas om hand.
- Danskompanierna hämtar nu sina dansare endast undantagsvis från balett-skolan. De anser att standarden har sjunkit och att detta har samband med organisationen, lärarna, ledningen och avsaknaden av utgallring.
- En enhetlig och klar kursplan saknas och det är en brist att det inte är en helt sammanhållen utbildning i grundskola och gymnasium.
- Dansarutbildningen, särskilt i grundskolan, planeras med utgångspunkt i den del som inte är dansarutbildning när det borde vara tvärtom.
- Dansarutbildningen ryms egentligen inte inom det reguljära skolåret. Regelverket är en hämsko då kontinuerlig träning sex dagar i veckan och sommar-kurser är nödvändigt för dansarna.
- Det finns olika uppfattningar om huruvida dansarutbildningen bör ha två inriktningar, modern och klassisk, och om i så fall när en uppdelning ska ske. Ska den ske i slutet av grundskoletiden eller senare under gymnasietiden? Andra menar att det, i varje fall i grundskolan, bör vara en gemensam utbildning som fokuserar på klassisk balett men som kompletteras med fördjupad träning även i modern teknik.
- Det finns inte någon gemensamt tillämpad eller erkänd syllabus för dansundervisningen. Den svenska klassiska dansen har inte utvecklat någon egen tradition utan olika stilar tillämpas. Den nuvarande syllabusen har

kritiserats för att vara alltför vag. Den reglerar endast vad som ska gås igenom utan koppling till nivå eller kvalitet. Det saknas även ett gemensamt system eller organ som kan svara för en nationell kvalitetskontroll av dansutbildningen och som arbetar efter en gemensam och uppdaterad syllabus.

- Det finns i nu gällande regelverk inga krav på likvärdighet i antagningen av eleverna till den förberedande dansutbildningen i grundskolan, utan kraven kan variera mellan skolorna. När det gäller intagningen till yrkesdansutbildningen i gymnasieskolan gäller att först ska eleven vara behörig till gymnasiestudier. Om antalet platser är färre än antalet sökande ska urval göras med betyg som grund. Färdighetsprov får endast utgöra ett komplement till betygsurvalet. Det ges alltså ingen möjlighet att inte anta en sökande till yrkesdansutbildningen enbart utifrån att uppvisningen visat på otillräckliga färdigheter. Elever som bedöms sakna förutsättningar kan inte nekas om de i övrigt är behöriga och det finns plats. Dessa förhållanden är unika i en jämförelse med yrkesdansutbildning i andra länder.

Utredaren gör bedömningen att den svenska yrkesdansutbildningen i betydlig grad måste närma sig hur en sådan utbildning bedrivs i andra länder även om detta innebär avsteg från vissa vägledande principer i den svenska skolan. Sådana avsteg innebär dock inte att den värdegrund och de principer om individens okränkbarhet och om ett demokratiskt arbetssätt som läroplanerna uttrycker ska överges.

Det kan hävdas, skriver utredaren, att behovet av klassiska dansare i Sverige är så begränsat att utbildningsplatser skulle kunna köpas i andra länder. Utredaren menar dock att de utbildnings- och kulturpolitiska förlusterna skulle bli kännbara. Man skulle då avhända landet kompetens och utvecklingspotential inom ett konstnärligt område som under mer än två sekel haft stor kulturell betydelse och som dessutom prioriterats av regering och riksdag.

Utredarens uppdrag omfattar formellt endast klassisk dans men även den moderna dansen har tagits med. Utredaren anser att det finns starka skäl för att en utbildning som ska förbereda och färdigutbilda elever inom klassisk balett organisatoriskt knyts samman med en yrkesutbildning för verksamhet inom modern konstnärlig dans. Vinsterna av en sådan samordning av utbildningsresurserna är betydande och innebär även att eleverna kan erbjudas alternativ när det gäller konstnärlig uttrycksform.

Utredarens förslag och förvaltningens synpunkter

Utredaren har grupperat sina förslag under rubrikerna organisation, utbildningens uppläggning och omfattning, lärarförsörjning, dimensionering och rekrytering samt kostnader och finansiering. Även detta remissvar följer denna disposition. Utredarens förslag anges inom ram och utredarens motivering och förvaltningens synpunkter följer därunder.

Organisation

Utredarens förslag

En ny statlig myndighet, benämnd Dansarskolan, ska i fortsättningen vara huvudman för den förberedande dansarutbildningen och yrkesdansarutbildningen.

Utredarens motiv: För att det ska vara möjligt att utforma en förberedande dansarutbildning och en yrkesutbildning med utgångspunkt i de krav denna utbildning kräver bör ut utbildningen ligga utanför grund- och gymnasieskolan. Det berör bl.a. frågor om antagning, uppflyttning, kursplaner för dans, utbildningens omfattning och personalrekrytering/anställningsförhållanden.

Den nya myndigheten ska svara för att anordna dansarutbildning på både grundskole- och gymnasienivå, anordna dansprov/uppdansning, utse ledamöter till en särskild antagningsnämnd, driva ett elevhem i Stockholm, ansvara för resursfördelning, stöd och certifiering av förberedande dansarutbildning och tillhandahålla fortbildning och dansutbildning som anknyter till skolans verksamhet. Verksamheten ska finansieras med statsbidrag.

En styrelse föreslås ha det övergripande ansvaret. Styrelsen ska bestå av personer med erfarenheter från de ledande dansscenerna, kompanierna och grupperna utanför institutionerna. Även personer från Danshögskolan, Kulturrådet och Teaterförbundet kan ingå i styrelsen. Det operativa ansvaret har myndighetens generaldirektör. Den centrala uppgiften utgörs av utbildningsverksamheten som sker i Kungliga svenska balettskolan förlagd till Stockholm, Göteborg och Piteå. En rektor har det övergripande ansvaret för denna verksamhet. För dansutbildningen ansvarar en balettmästare och rektorn ansvarar för den teoretiska utbildningen. Myndigheten ansvarar även för ett elevhem i Stockholm och har dessutom en kanslifunktion för certifiering, stöd, information m.m.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker att huvudmannskapet för dansarutbildningen överförs till staten. Utbildningens karaktär och ökade förutsättningar för en nationell likvärdighet och tillgänglighet motiverar detta.

Utredarens förslag

Både den förberedande dansarutbildningen och yrkesdansarutbildningen ska ingå i det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar. Den ska dock inte anordnas i någon av de befintliga skolformerna utan tas in i skollagen som en ny skolform, som betecknas dansarskolan.

Utredarens motiv: Dansarutbildningens särdrag är så påtagliga att den inte kan knytas till någon av de befintliga skolformerna. Det krävs därför att en ny skolform inrättas som regleras i en ny separat lag och en ny förordning för dansarutbildningarna. Samtidigt ska förutsättningarna för de elever som vill lämna dansarutbildningen och gå över till grund- eller gymnasieskolan vara så goda som möjligt. Därför bör dansarutbildningen inordnas i det offentliga skolväsendet.

Förvaltningens synpunkter: De särskilda förutsättningar som bör råda när det gäller dansarutbildningen på grundskole- och gymnasienivå och som avviker från ett antal bestämmelser avseende grund- och gymnasieskola motiverar enligt utredaren att dansarutbildningen bör ligga utanför grund- och gymnasieskolan. Det gäller bl.a. antagning, uppflyttning, kursplaner för dans, utbildningens omfattning och personalfrågor. Utbildningen ska dock ligga inom det offentliga skolväsendet. Lösningen med en särskild skolform på grundskolenivå finns redan genom sameskolans existens (inklusive elevhem och särskild reglering av personalfrågor). När det gäller Dansarskolan innefattas även gymnasienivån och detta motiveras med vikten av en helhetssyn på dansarutbildningen, från det fjärde året på grundskolenivå t.o.m. det tredje året på gymnasienivå. Förvaltningen tillstyrker denna lösning men vill samtidigt understryka vikten av att förutsättningarna för att elever inom Dansarskolan kan gå över till grund- eller gymnasieskola blir sådana att eleverna tillförsäkras det sociala och pedagogiska stöd de då kan ha behov av.

Utredarens förslag

Statens skolinspektion ska svara för tillsyn av den utbildning som sker med stöd av lagen om yrkesdansutbildning. Statens skolinspektion ska minst var tredje år sätta samman bedömgrupper som ska genomföra en kvalitetsuppföljning av dansarundervisningen.

Utredarens motiv: Den förberedande dansarutbildningen ska vara lika till innehåll, utförande och mål oavsett vid vilken skolenhet den bedrivs. Den ska vara länkad till yrkesdansutbildningen på den gymnasiala nivån som ska ta vid när den förberedande dansarutbildningen i åk nio slutar. Utbildningen ska i fortsättningen kvalitetssäkras med hjälp av de mål som ska sättas upp för utbildningen. Statens skolinspektion ska minst vart tredje år sätta samman bedömgrupper som ska genomföra en kvalitetsuppföljning av dansundervisningen. Deltagarna i dessa bedömgrupper ska nomineras av dansprofessionen och Dansarskolan och innehålla deltagare från den utländska dansprofessionen. Gruppen ska lämna sin rapport till regeringen.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker förslaget med tillägget att inspektionen även måste omfatta den del av utbildningen som inte tillhör själva dansarutbildningen och samspelet mellan denna och dansutbildningen.

*Utbildningens uppläggning och omfattning***Utredarens förslag**

En sammanhållen yrkesdansutbildning ska tillskapas med möjlighet för eleven att specialisera sig mot klassisk balett eller modern dans.

Utredarens motiv: Den nuvarande organiseringen av Yrkesdansutbildningen i två skilda inriktningar, klassisk och modern dans främjar inte elevernas anställningsbarhet. Dagens krav innebär krav på både bredd och spets. Det är viktigt att eleverna kan behärska både klassisk och modern teknik samtidigt som de ska vara specialiserade mot en inriktning. Elevernas förutsättningar, intresse och val ska avgöra fördelningen av tid mellan modern och klassisk dans. Inriktningen mot klassisk eller modern dans ska ske genom successivt ökande andelar under utbildningstiden. Eleverna ska stegvis kunna specialisera sig mot någon av inriktningarna och under det sista året till största delen helt fokusera på antingen klassisk balett eller modern dans. En till sitt innehåll sammanhållen utbildning kräver således ökad individualisering.

Förvaltningens synpunkter: För närvarande finns det två inriktningar på gymnasial nivå; klassisk och modern dans. Utredaren menar att detta inte främjar elevernas anställningsbarhet utan föreslår en mer individualiserad successiv specialiseringsprocess där först det sista året fokuserar på klassisk balett eller modern dans. Som tidigare redovisats har det varit föremål för debatt huruvida det ska finnas två olika inriktningar och när en uppdelning i så fall ska ske, i slutet av grundskoletiden eller senare under gymnasietiden. Det har även funnits uppfattningen att det i varje fall på grundskolenivå ska vara en gemensam utbildning som fokuserar på klassisk balett men som kompletteras med fördjupad träning i modern dans. Utredaren förespråkar en mer sammanhållen utbildning med klassisk balett som grund och specialisering först det sista året på gymnasial nivå. I utredningen behandlas inte närmare på vilka grunder en individualisering/specialisering ska ske eller hur kursplanerna kan komma att skilja sig åt. Förvaltningen tillstyrker en mer sammanhållen utbildning och individualisering, men anser samtidigt att specialiseringen bör ske tidigare. Frågan bör belysas ytterligare.

Utredarens förslag

Den förberedande dansarutbildningen ska vara ett alternativ till grundskolan och i huvudsak följa samma regler som gäller för den skolformen, med vissa undantag som ger utrymme för undervisning i dans.

Yrkesdansarutbildningen ska till sin nivå motsvara gymnasieskolans nationella program men ha ett eget regelverk som grundar sig på utbildningens särskilda karaktär

Dansarskolan ska samordna professionens arbete med en nationell syllabus för klassisk balett och modern dans. Denna syllabus bör styra metod och innehåll i dansarskolan.

Utredarens motiv: Eleverna kan idag hamna i kläm mellan olika krav från teorilärarna och från danslärarna och från respektive ledningar. Därför ska dansarutbildningen regleras som en skolform för sig men den ska ingå i det offentliga skolväsendet. Därigenom möjliggörs särskilda regler angående t. ex skolpliktens omfattning, läsårets/skolveckans längd och kompetenskraven som är nödvändiga inom dansarutbildningen. Dansareleverna i den nya skolformen uppnår samma behörighet som eleverna i grundskolan respektive gymnasieskolan.

En nationell syllabus ska ha sin utgångspunkt i kravet på anställningsbarhet på den svenska och internationella arbetsmarknaden. Den bör utarbetas av professionen

Förvaltningens synpunkter: Här framgår att eleverna i Dansarskolan på grundskolenivå, ska uppnå samma behörighet till gymnasieskolan som eleverna i grundskolan. Utbildningen på gymnasial nivå ska nivåmässigt motsvara den i gymnasieskolan. Enligt den proposition angående gymnasieskolan som föreligger kommer behörighetskraven till gymnasieskolan att skärpas, detta gäller även kraven för grundläggande behörighet till högskolan. Enligt propositionen kommer det även att ställas skilda behörighetskrav för gymnasial yrkesutbildning respektive högskoleförberedande gymnasieutbildning. Eleverna inom gymnasial yrkesutbildning kommer enligt propositionen inte heller ha obligatoriska gymnasiegemensamma ämnen som ger grundläggande högskolebehörighet. Förvaltningen förutsätter att dansarutbildningen på grundskolenivå utformas så att eleverna får behörighet både till yrkesutbildning och högskoleförberedande utbildning inom gymnasieskolan. När det gäller dansarutbildningen på gymnasial nivå framgår det inte klart av utredningen om eleverna kommer att läsa gymnasiegemensamma ämnen enligt vad som kommer att gälla för yrkesprogram eller enligt vad som kommer att gälla för högskoleförberedande program. Eftersom eleverna inom Yrkesdansarutbildning föreslås avlägga yrkesdansarexamen (se nedan) kan man anta att utredaren avser att eleverna inom yrkesdansarutbildningen läser gymnasiegemensamma ämnen motsvarande ett yrkesprogram och att även yrkesdansareleverna ska ha samma rättighet som elever inom gymnasial yrkesutbildning att även erhålla grundläggande högskolebehörighet. Förvaltningen tillstyrker en sådan modell. I arbetet med den nationella syllabus för dansarutbildningen som utredaren föreslår bör det arbete som redan påbörjats inom Svenska Balettskolan tas till vara.

Utredarens förslag

Skolplikten för elever vid den förberedande dansutbildningen får utvidgas till högst 240 dagar per läsår. Yrkesdansarutbildningen på gymnasial nivå får omfatta 240 dagar per läsår.

Utredarens motiv: Från låg ålder krävs dansträning sex dagar i veckan. Dessutom krävs p.g.a. det långa svenska sommarlovet sommarkurser för att bibehålla dansförmågan. En övre gräns om 240 dagar möjliggör dessa särskilda krav som dansarutbildning kräver. Utredaren har övervägt ett fjärde år inom Yrkesdansarutbildningen men föreslår inte detta med motiveringen att eleverna då i ett

internationellt perspektiv kommer ut för sent från utbildningen och att resurser främst bör satsas på en förbättrad och sammanhängande dansutbildning med start åk 4 och som avslutas åk tre i gymnasiet.

Förvaltningens synpunkter: Läsåret inom grundskolan och gymnasieskolan omfattar 178 skoldagar. Utredaren föreslår en övre gräns om 240 dagar inom dansutbildningen. Förvaltningen tillstyrker detta. Med en övre gräns om 240 dagar ryms både lördagsundervisning och sommarkurser inom dansarelevernas läsår.

Utredarens förslag

Yrkesdansutbildningen ska avslutas med en yrkesdansarexamen. Av examensbeviset bör framgå var det sista årets arbetsplatsförlagda lärande genomförts.

Utredarens motiv: I Sverige avslutas inte yrkesutbildning med någon examen utan eleverna får ett slutbetyg eller ett samlat betygsdokument. Internationellt sett är detta mycket ovanligt och kan leda till att utbildningens kvalitet och nivå kan ifrågasättas. En kommande förändring i den svenska gymnasieskolan är att regeringen föreslagit införande av en yrkesexamen. Yrkesdansutbildningen kommer, enligt utredarens förslag inte att vara en del av gymnasieskolan. Genom förslaget om en yrkesdansarexamen kommer yrkesdansutbildningen kalibreras med de kommande förändringarna i den svenska gymnasieskolan. De elever som går ut yrkesdansarskolan kommer att ha kunskaper i de gymnasiegemensamma ämnena motsvarande gymnasieskolan varför dessa elever även kommer att ha samma möjlighet till fortsatta studier som elever som gått ut gymnasieskolan.

Förvaltningens synpunkter: Förslaget om en yrkesdansarexamen överensstämmer, som utredaren påpekar, med kommande förändringar i gymnasieskolan. Enligt nu föreliggande proposition föreslås två olika examina; yrkesexamen och högskoleförberedande examen. Examenskraven skiljer sig åt genom att yrkesexamen inte ställer krav på grundläggande högskolebehörighet vilket den högskoleförberedande examen gör. Enligt utredarens förslag ska den som avlagt examen som yrkesdansare ha samma möjlighet till fortsatta studier som den som avlagt gymnasieexamen. Det framgår dock inte klart om yrkesdansarexamen avses motsvara en yrkesexamen, som inte obligatoriskt innefattar grundläggande högskolebehörighet eller avses motsvara en högskoleförberedande examen som innefattar detta. En yrkesexamen inom gymnasieskolan ställer dessutom krav på

minst godkänt i vissa karaktärsämneskurser, olika för olika yrkesexamina., vilket är ett rimligt krav även för yrkesdansarexamen avseende dansämnen. Som tidigare nämnts tolkar förvaltningen utredaren som att yrkesdansarexamen närmast motsvarar en yrkesexamen inom gymnasieskolan vad avser grundläggande högskolebehörighet och krav på godkänt i vissa karaktärsämnen. Förvaltningen menar att det är så en yrkesdansarexamen bör utformas, med samma rättighet som elever inom yrkesprogram att även erhålla grundläggande högskolebehörighet.

Behörighet

Utredarens förslag

En godkänd hälsoundersökning ska vara ett av kriterierna för att få påbörja den förberedande dansutbildningen och yrkesdansutbildningen

Till yrkesdansutbildningen ska gälla samma behörighetsregler som för gymnasiets nationella program.

Utredarens motiv: En medicinsk bedömning och hälsokontroll är viktig för att undvika en situation där den unge tas in på en utbildning med sikte på yrkesdans som sedan inte kommer att kunna fullföljas. De som tas in bör ha de fysiska förutsättningar som krävs för att kunna genomföra utbildningen. En godkänd hälsoundersökning ska vara ett av kriterierna för att få påbörja utbildningen oavsett på vilken nivå detta sker.

När det gäller yrkesdansutbildningen på gymnasial nivå bör samma behörighetsregler gälla som för gymnasiets nationella program. Motivet till detta är att yrkesdansutbildningen även ska kunna ge grundläggande behörighet till högskolan och att elever som av olika skäl lämnar yrkesdansutbildningen innan den är slutförd ska kunna gå över till annat program inom gymnasieskolan.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker att en godkänd hälsoundersökning ska vara ett behörighetskrav för dansar- och yrkesdansutbildningen. När det gäller yrkesdansutbildningen föreslår utredaren samma behörighetskrav som för gymnasieskolans nationella program. Som tidigare påpekats är det ett problem att utredaren utgår från nuvarande behörighetskrav, d.v.s. minst godkänt i svenska, matematik och engelska. Enligt propositionen om en ny gymnasieskola kommer det sannolikt att införas skilda behörighetskrav för yrkes- respektive högskoleförberedande program i den nya gymnasieskolan. Frågan uppstår då vart yrkesdansutbildningen ska hänföras eller om särskilda

behörighetskrav avseende godkänt i grundskoleämnena ska gälla för yrkesdansutbildningen. Förvaltningen tolkar, som tidigare nämnts, det som att utredaren avser att yrkesdansutbildningen är en yrkesutbildning och där motsvarande behörighetskrav avseende godkända ämnen som för yrkesutbildning inom gymnasieskolan ska ställas. Detta tillstyrker förvaltningen.

Urval och antagning

Utredarens förslag

Grunden för ett beslut om antagning ska vara en bedömning av den sökandes förmåga, färdighet, fysiska lämplighet, konstnärlighet, motivation och utvecklingspotential i dans.

Uppdansen ska vara ett avgörande inslag vid urval mellan sökande till dansutbildning. Uppdansen inför slutligt urval och beslut om antagning ska ske inför jury.

Antagning till den förberedande dansutbildningen i grundskolans årskurs 4-6 bör ske med uppdansen som slutligt urvalsinstrument.

En ny antagning ska genomföras till den förberedande dansutbildningen i årskurs 7-9. Den ska ske med uppdansen som slutligt urvalsinstrument.

Antagning till yrkesdansutbildningen på gymnasial nivå ska ske med uppdansen och betyg som urvalsinstrument.

Utredarens motiv: En återkommande kritik av den nuvarande dansutbildningen är att alltför många av dem som antas saknar förutsättningar att nå målen med utbildningen. Uppvisad talang och färdighet är avgörande för antagning till dansutbildning när det gäller jämförbara utbildningar utomlands och det bör även gälla i Sverige.

För att kvalitetssäkra antagningen måste det finnas urvalsregler och urvalskriterier som juryns beslut ska grunda sig på. Dessa ska baseras på nationella riktlinjer som också innehåller ett nationellt bedömningssystem. Juryen bör bl.a. bestå av balettskolechef, företrädare från yrkeslivet och medicinsk personal med erfarenhet och kunskap om yrkesdansens fysiologiska problematik.

Under årskurs 4-6 bör uppdansning inför en jury genomföras årligen inför nästa årskurs. Utgångspunkten ska här vara att en elev som blivit antagen bör kunna fortsätta på mellanstadiet om eleven vill det, förutsatt att det inte av t. ex fysiska skäl är direkt olämpligt.

En ny uppdansning ska göras efter årskurs 6 som avgör om eleven ska erbjudas plats till årskurs 7. Till denna uppdansning kan även ungdomar som inte gått i den statliga förberedande dansutbildningen i tidigare årskurser söka. Det ska även vara möjligt att söka till årskurs 8 eller 9 om plats kan erbjudas.

Till skillnad mot idag ska urvalet av sökande till yrkesdansutbildningen ske med uppdansning som urvalsinstrument. Elevernas förutsättningar att nå målen ska fortlöpande bedömas genom uppdansning, med eller utan jury. I början ska det främsta syftet på denna nivå vara att bedöma i vilka avseenden eleven bör utveckla sig för att klara den fortsatta dansutbildningen.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker att uppdansning inför en jury ska vara ett avgörande inslag vid urval av sökande till dansutbildningen. Förvaltningen tillstyrker även utredarens förslag att den årliga uppdansningen år 4-6 bör ha som utgångspunkt att en elev som blivit antagen kan fortsätta på mellanstadiet förutsatt att det inte är direkt olämpligt. När det gäller uppdansningen för yrkesdansutbildningen föreslår utredaren att uppdansning och betyg ska utgöra urvalsinstrument. Förhållandet dem emellan, d.v.s. respektive kriteriums vikt, framgår dock inte av utredningen. När det gäller år 4-6 och 7-9 föreslår utredaren att uppdansningen ska utgöra ett slutligt, avgörande urvalsinstrument. Förvaltningen anser att detta även bör gälla urvalet av elever till yrkesdansutbildningen.

Arbetslivsanknytning

Utredarens förslag

Ett formaliserat samarbete bör etableras mellan utbildningarna, de operaanknutna dans- och balettscenerna, andra fasta ensembler och kompanier samt, där förutsättningar finns, även fristående institutioner och kompanier.

Det sista året av yrkesdansutbildningen bör i väsentliga delar förläggas till Kungliga baletten och andra fasta kompanier. Uppdansning får användas vid fördelning av platser till den arbetsplatsförlagda delen av dansutbildningen.

Utredarens motiv: Arbetslivsanknytningen av utbildningen måste vara synlig och inplanerad redan under de förberedande stadierna, stärkas successivt och bli allt påtagligare under utbildningens gång. Ett ömsesidigt ansvarstagande mellan skolan och avnämarna måste ske så att utbildningens kvalitet och relevans blir den önskade.

För att kunna arbetsplatsförlägga väsentliga delar av utbildningen det sista året förutsätts att det är lokalmässigt möjligt att inrymma elevernas dansundervisning på aktuell institution. Det är också naturligt att lärarna är verksamma och i första hand är kontrakterade vid institutionen i fråga. Dansarskolan ska ersätta dessa institutioner för de kostnader som direkt kan hänföras till elevernas utbildning.

Vid uppdansningstillfället under den sista terminen år 2 ska bedömas om eleven har förutsättning att fullgöra det tredje året som ett arbetsplatsförlagt lärande vid ett balett- eller danskompani. Det är balettchefen eller motsvarande vid det aktuella kompaniet som fattar det avgörande beslutet att ta emot en elev. Vissa elever kan komma att erbjudas skolförlagd utbildning som alternativ.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker utredarens förslag angående samverkan med yrkeslivet och att det sista året i väsentliga delar förläggs dit. Förvaltningen tillstyrker även att uppdansning får användas vid fördelning av platser till den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen. Vid uppdansningen ska även elevens förutsättningar att huvudsakligen fullgöra det sista året som arbetsplatsförlagt lärande bedömas och vissa elever kan istället komma att erbjudas skolförlagd utbildning som alternativ till arbetsplatsförlagt lärande. Förvaltningen är tveksamt till utredarens förslag i denna del. Eleverna har inför det sista året på yrkesdansarutbildningen kanske genomgått åtta års dansutbildning och bedömts kunna fortsätta utbildningen dels mellan år sex och sju, dels mellan år nio och yrkesdansarutbildningen. Utgångspunkten måste vara att alla elever som kommit fram till år tre inom yrkesdansarutbildningen även ska genomföra det sista året huvudsakligen i form av arbetsplatsförlagt lärande. Omfattningen av det arbetsplatsförlagda lärandet bör regleras och undantag bör endast medges utifrån särskilda eller synnerliga skäl. Denna reglering kan utformas analogt med den som kommer att gälla för yrkesutbildning inom gymnasieskolan.

*Studierådgivning och elevvård***Utredarens förslag**

Studierådgivningen ska ha en central plats i utbildningen och vara en integrerad del i undervisningen.

Dansarskolan ska disponera resurser för elevvårdande och kurativa funktioner såsom psykologisk, social och medicinsk omsorg. På skolan bör det finnas ett hälsovårdsteam vars uppgift är att stödja elevernas välbefinnande. Kostfrågorna bör uppmärksammas.

Utredarens motiv: De specifika krav dansarutbildningen kräver och de villkor den bedrivs under medför att informationen till elever och föräldrar måste vara mycket tydlig. Det är även av stor betydelse att eleven har tillgång till personlig och individuell studierådgivning, inklusive insatser som kan stödja elever som hamnar i svackor eller elever där det uppstått tvivel om dansarutbildningen är en lämplig fortsättning för dem. Studierådgivningen ska vara en prioriterad funktion inom skolans organisation.

Den krävande utbildningen gör att eleverna kan behöva stöd, både socialt, mentalt, medicinskt och studiemässigt. I den mån eleverna också är inackorderade finns också många andra sociala och praktiska frågor där eleverna behöver stöd. Personal ur detta team bör träffa klasserna regelbundet och eleverna bör kunna konsultera teamet för individuella skadeförebyggande insatser, utbildning och vägledning i hälsa och kost.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker förslaget och vill understryka den stora betydelsen av att dessa funktioner får en tillräcklig omfattning.

*Läraryförsörjning***Utredarens förslag**

En fri meritvärdering och kompetensprövning ska tillämpas vid tillsättning av danslärare.

Lärarna i dans ska kunna anställas för en begränsad period av fem år. En sådan anställning bör kunna förnyas så att den sammanlagda anställningstiden omfattar högst tio år.

Dansarskolan ska ges möjlighet att träffa avtal med en kommun om att kommunen ska svara för undervisning i andra ämnen än dans. Sådana avtal ska även kunna träffas med en fristående skola som har rätt att sätta betyg.

Utredarens motiv: Stor vikt bör läggas vid yrkeskompetens och pedagogisk förmåga när det gäller att anställa danslärare. Väl styrkt pedagogisk skicklighet inom dans bör vara ett viktigare anställningsvillkor än en formell lärarutbildning. Det är absolut nödvändigt att lärarna har egen aktuell erfarenhet som yrkesdansare.

Likartade anställningsvillkor som gäller för lärare inom högre konstnärlig utbildning bör även gälla för lärare i dans. En förutsättning för att skolan ska kunna följa med i den konstnärliga utvecklingen är att lärarkåren kontinuerligt förnyas och att en stor del av lärarna även är professionellt aktiva. Skolan bör sträva efter en betydande andel visstidsanställda lärare i dans. Deltidsanställning underlättar lärarnas anknytning till yrkeslivet. En viss kontinuitet bör säkras genom en mer beständig kärna av skolledning och en mindre grupp lärare i dans.

En ordning med semestertjänster skulle underlätta organiseringen av en effektiv dansutbildning. Eleverna har behov av coachning utanför lektionstid, på lördagar och delar av sommarlovet.

Elevantalet i Stockholm kan förväntas vara tillräckligt stort för att ge ett tillräckligt underlag för att skolan ska kunna anställa lärare även i de flesta teoretiska ämnen. Denna situation kommer inte att råda i Göteborg och Piteå där det kan bli nödvändigt att sluta avtal med en kommun eller en fristående skola.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker i huvudsak förslagen om Dansarskolans danslärare. Utredaren beskriver en beständig kärna av skolledning och en mindre grupp danslärare. Förvaltningen anser att regelverket bör utformas på ett sådant sätt att det i denna beständiga kärna även kan finnas danslärare som är fast anställda på obegränsad tid. Huvudprincipen att danslärarna kan anställas på högst 2 gånger fem år och att skolan ska använda sig av andra former av visstidsanställningar och deltidanställningar för att lärarna ska kunna behålla ett aktivt yrkesutövande, instämmer förvaltningen i.

Dimensionering och rekrytering

Utredarens förslag

Utbildningen dimensioneras för 66 elever på gymnasienivå och 280 elever på grundskolenivå.

Utredarens motiv: Den nuvarande finansieringen av yrkesdansutbildningen med ersättning per elev har inneburit att skolan eftersträvat fulla klasser, 32 elever, trots att inte alla intagna elever har de förutsättningar för yrket som krävs. Den generella nivån på utbildningen har därför sänkts och de talangfulla eleverna har inte fått det stöd som krävts. Utredaren föreslår att utbildningen på gymnasial nivå begränsas till 66 elevplatser fördelat på tre årskurser, en minskning med ca en tredjedel. Den totala undervisningsvolymen bibehålls för att möjliggöra individualisering. Resursfördelningen på gymnasienivå görs i huvudsak oberoende av antalet närvarande elever och en totalram beräknas med utgångspunkt i det teoretiska antalet elevplatser (66).

På grundskolenivå finns idag 280 statsbidragsfinansierade platser. Detta platsantal behålls. Då är inte de platser som finns i Malmö medräknade då skolan befinner sig under avveckling.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker i huvudsak förslagen om elevvolym och resursfördelning. När det gäller elevantalet i grundskolan så minskar detta då utbildningen i Malmö läggs ned. Ett alternativ som bör övervägas är att utbildningen i Piteå kompletteras med år 4-6 till de befintliga år 7-9.

Elevhem

Utredarens förslag

Ett elevhem bör inrättas och knytas till dansutbildningen i Stockholm. Möjligheten till boende på hemmet bör omfatta elever från årskurs sju i grundskolan till och med sista årskursen vid yrkesdansutbildningen.

Utredarens motiv: Hela Sverige måste utgöra rekryteringsbas för yrkesdansutbildningen. Ett väl fungerande elevhem är en första förutsättning för att rekryteringen till dansutbildningen ska kunna breddas geografiskt och socialt. När det gäller högstadiel elever finns det ingen annan rimlig lösning än ett elevhem om skolan ska kunna ta ett socialt ansvar. Ett ordnat boende kan även när det

gäller gymnasieelevernas välbefinnande lösa praktiska och sociala problem. Idag är ca 60 gymnasieelever inackorderade eller har eget boende. I årskurserna 7-9 kommer ca 60 elever från andra kommuner än Stockholm. Nästan alla är dock från storstockholmsområdet och bor hemma.

Utredaren uppskattar att ca 20 högstadieelever skulle välja att bo på ett elevhem. Önskemålet om ett elevhem kommer i stor utsträckning från gymnasieeleverna. Utredaren uppskattar att ca 50 gymnasieelever skulle välja att bo på ett elevhem. Elevhemmet bedöms behöva en kapacitet att ta emot 70 elever.

Elevhemmet bedöms behöva ha en personal motsvarande fem heltidstjänster med huvuddelen av tjänstgöringen förlagd utanför skoltid och koncentrerad till 10 månader.

Staten ska svara för merparten av elevhemskostnaden för högstadieeleverna. Föräldrarna föreslås betala en avgift som motsvarar kostnaderna för livsmedel, ca 1 400 kronor i månaden. När det gäller yrkesdansarutbildningen föreslås att dessa elever betalar merparten av kostnaderna för mat och boende. För dessa elever finns även ett generellt system för bidrag till kostnader för inackordering, ca 1 500 kronor per månad. Nettokostnaden för yrkesdansareleverna skall bli ca 2 500 kr per månad.

Utredaren räknar med en nettokostnad för elevhemmet om ca 3 mnkr per år, dessutom ytterligare uppstartskostnader det första året..

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker förslaget om ett elevhem för ca 70 elever fr.o.m. år 7 t.o.m. yrkesdansarutbildningens sista år. När det gäller föräldrarnas/elevernas egna kostnader föreslår utredaren att staten ska svara för merkostnaderna för högstadieeleverna men att det dock är rimligt att föräldrarna betalar en avgift motsvarande kostnaderna för livsmedel, ca 1 400 kr i månaden. När det gäller yrkesdansarutbildningen föreslår utredaren att p.g.a. att utbildningen är frivillig så ska eleverna svara för merparten av kostnaderna för mat och boende, ca 4 000 kr i månaden. När inackorderingsbidraget dragits av skulle en nettokostnad om 2 500 kr per månad återstå för eleven/föräldrarna att betala. Avgiften för livsmedel för högstadieeleverna om ca 1 400 kronor i månaden är rimlig med tanke på att motsvarande kostnad för föräldrarna hade uppstått om eleverna bott kvar hemma. När det gäller avgiften om 2 500 kronor i månaden för yrkesdansareleverna anser dock förvaltningen att även dessa endast ska betala kostnaderna för livsmedel, dvs. ca 1 400 kronor i månaden. Boendekostnaderna bör ingå i statens utbildningskostnader. Boendekostnaderna innebär till skillnad från livsmedelskostnaderna inga minskade kostnader för föräldrarna när eleverna

bor på elevhem. En avgift 2 500 kronor i månaden för yrkesdansareleverna kan innebära att utbildningens tillgänglighet för vissa elever uteblir.

Godkännande av och stöd till dansskolor

Utredarens förslag

Dansarskolan ska kunna godkänna förberedande kommunala dans- och balettskolor. Dansarskolan ska också kunna erbjuda fortbildning för lärare vid dansskolor som godkänns eller önskar komma i fråga för godkännande.

Utredarens motiv: För att bredda rekryteringen till yrkesdansarutbildningen bör ett systematiskt samarbete mellan yrkesdansarutbildningen och andra kommunala och privata dansskolor som riktar sig till mellanstadiebarn organiseras. Kvaliteten på dessa verksamheter är ojämn och för att säkra den bör en ordning med godkännande av och stöd till dessa godkända verksamheter införas.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker dessa förslag.

Studiefinansiering

Utredarens förslag

Staten ska ta hela ansvaret för studiefinansieringen såväl under den förberedande dansarutbildningen som under yrkesdansarutbildningen.

Utredarens motiv: De ekonomiska förutsättningarna för eleverna bör vara lika och inte skiftar beroende på hemkommun. Redan idag får danselever i årskurserna 4-9 som bor inackorderade statligt inackorderingstillägg. Det bör fortsätta gälla för elever som ordnar privat inackordering. Bidraget ska dock inte lämnas om eleven väljer att bo på det föreslagna elevhemmet där staten går in och finansierar på annat sätt. På gymnasienivå lämnar idag elevens hemkommun inackorderingsbidrag. Detta kan dock variera mellan kommunerna, endast ett minimibelopp är fastställt. Utredaren föreslår därför att även yrkesdansarelever ska ha rätt till det statliga inackorderingstillägget.

Elever som är inackorderade behöver ha möjlighet att åka hem på helger och lov utan betydande merkostnader. Därför, föreslår utredaren, bör elever som inte bor hemma eller har lång resväg ha rätt till ersättning för hemresor.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen tillstyrker dessa förslag. Se dock förvaltningens synpunkter angående elevavgifter för boende på elevhem när det gäller yrkesdansarelever.

Kostnader och finansiering

Utredarens förslag

Staten tar över hela det ekonomiska ansvaret för såväl den förberedande dansarutbildningen på grundskolenivå som yrkesdansarutbildningen på gymnasial nivå. Hela finansieringen bör ske via ett anslag på statsbudgeten.

Utredarens beräkningar

Kostnader

Förslaget om en ny dansarutbildning innebär en ambitionshöjning som medför ett ökat medelsbehov. Den nuvarande totala kostnaden var 2008 80,3 mnkr varav statens verksamhetsbidrag uppgick till 19 mnkr.

Avvecklingen av dansarutbildningen i Malmö innebär en kostnadsminskning om 7 mnkr, varav 2 mnkr för staten och 5 mnkr för kommunkollektivet. Resurstilldelningen till grundskolenivån i övrigt i Stockholm, Göteborg och Piteå förutsätts utgå från en oförändrad nivå vad gäller elevantal och gruppstorlekar. För att skapa möjlighet till specialisering under senare delen av högstadiet beräknas dock en ökad kostnad om 1 mnkr.

Yrkesdansarutbildningen minskar med 24 utbildningsplatser, vilket innebär en minskad kostnad om ca 5 mnkr. Utredaren föreslår dock att för att höja utbildningens kvalitet genom ökad individualisering så behålls lärarresurserna i huvudsak oförändrade (3 mnkr). Utredaren föreslår även att ytterligare ca 1 mnkr tillförs bl.a. för att stärka den elevvårdande verksamheten.

En övergång till en stor andel visstidsanställda lärare beräknas medföra en ökad kostnad om ca 3 mnkr.

Ökade kostnader för arbetsplatsförlagt lärande beräknas till 0,75 mnkr, för en ny syllabus till 0,5 mnkr, upphovsrättskostnader till 0,5 mnkr, marknadsföring till 1,5 mnkr, godkännande av anordnare till 0,5 mnkr. Sammanlagt 3,75 mnkr.

Elevhemmet beräknas totalt kosta 5,2 mnkr, varav ca 2,2 mnkr blir avgiftsfinansierade genom elevavgift för mat och boende.

Kostnaderna för reseersättningar beräknas till 0,75 mnkr.

Sammantaget innebär utredarens förslag att kostnaden ingångsåret 2011 blir 86,4 mnkr. Det är en kostnadsökning med ca 6 mnkr.

Finansiering

Idag finansieras dansarutbildningen i hög grad genom interkommunal ersättning. Kommunkollektivet är nu bärare av den del av kostnaden som inte täcks av statsbidraget. Denna kommunala kostnad beräknar utredaren uppgå till ca 56 mnkr. Det allmänna statsbidraget till kommunerna bör kunna minskas med detta belopp och istället tillföras den nya myndigheten. Det statliga åtagandet för dansarutbildningen uppgick 2008 till ca 19,2 mnkr. Motsvarande medel bör disponeras av den nya myndigheten. Den föreslagna reformen till en kostnad av ca 86 mnkr behöver därför en ytterligare finansiering genom omfördelning inom statsbudgeten på ca 10, 8 mnkr.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen har inte underlag för att kunna bedöma rimligheten av de kostnader och den finansiering utredaren redovisar. Förvaltningen finner det lovvärt att lärarresurserna i huvudsak behålls avseende yrkesdansarutbildningen trots att antalet elevplatser minskar och att även resurserna för utbildningen på grundskolenivå tillförs ytterligare medel. Detta gäller även förstärkta resurser för elevvårdande verksamhet. När det gäller elevhemmet beräknas en årlig kostnad om 5,2 mnkr varav 2,2 enligt utredarens förslag blir avgiftsfinansierad när det gäller boende och livsmedel. Förvaltningen har som tidigare redovisats uppfattningen att någon kostnad för elevboendet avseende yrkesdansareleverna inte bör tas ut varför denna del kräver ytterligare statlig finansiering, ca 0,6 mnkr. Uppstartskostnaderna för elevhemmet redovisas inte närmare och detta tillsammans med hyres- och driftskostnaderna för elevhemmet bedömer förvaltningen som svårbedömda. Uppstarts- och driftskostnaderna för elevhemmet, som förvaltningen anser bör komma till stånd, bör utredas ytterligare med syfte att säkra en rimlig budget för denna del av verksamheten.